

at sige, et Mellemsled mellem Seminarierne og Ministeriet. Denne Kommission vil altsaa sikkert faa den Betydning, at naar den misbefoholder et Seminarium eller nogle af dets Lærere, vil Ministeren komme i det Tilfælde, enten at tvinge dem til at afstøde disse Lærere eller nægte dem Understøttelse, og med det samme at nægte disse Seminarier Indstillingsret. Med andre Ord, ved at etablere en Censurkommission, kan man godt give Afkald paa alt, hvad der hedder private Seminarier. Det, som Flertallet og Regeringen vil med dette Forslag, er faktisk at ophæve de private Seminarier; de ville med nødvendig Konsekvens, hvis denne Lov bliver vedtaget, gaa over til at blive Statsseminarier. Thi ingen anden privat Institution kan konkurrere med dem, naar den ikke har Indstillingsret og Statsunderstøttelse. Naar man forbyder enhver Lærer at forberede en Mand til Eksamen, naar man forbyder ethvert Seminarium, enhver Institution, som ikke har Statsanerkendelse, at indstille Elever til Eksamen, ser jeg ikke rettere, end at den naturlige Følge heraf maa blive, at man lidt efter lidt glider ind paa en saadan Ordning, at man ikke har andet end Statsanstalter, Statsseminarier tilbage, og det anser jeg ikke for at være heldigt. Jeg tror tværtimod, at den Konkurrence, der har været og er mellem Statsseminarierne og de private Seminarier, har været gavnlig og har haft stor Betydning for hele vor Undervisnings Udvikling i den sidste Menneskealder, og naar jeg spørger om, hvorfra de ny Initiativer paa Undervisningsvæsenets Omraade ere komne, om de ere komne fra Statsinstitutionerne eller de private, saa tror jeg ikke, at jeg overdriver, naar jeg siger, at det er de private Seminarier, der have givet Impulsen til ny Synspunkter, ny Synsmaader paa Skolevæsenets Omraade i den langt overvejende Grad. Jeg skal blot nævne Mænd som Grundtvig og Kristen Kold. De have haft en ganske overordentlig Betydning for Indførelsen af en hel anden Undervisningsmetode end den, der var kendt for et Par Menneskealder siden her i Landet. Ved deres Energi og overordentlige Dydighed er det omsider lykkedes dem at aabne Øjnene hos Befolkningen og Lærerstanden for, at man maatte med paa en helt anden Undervisningsmetode, et andet System end det, man var inde paa i Begyndelsen af dette Aarhundrede, og derfor vil jeg grumme nødig være med til at tilintetgøre den private Virksomhed; men med nødvendig Konsekvens kommer man til at gaa den Vej, hvis man vedtager dette Forslag. Det kan ikke nægtes,

at her giver man Regeringen et Instrument i Hænde, hvorved man ganske anderledes end nu er i Stand til at uniformere den hele Undervisning paa vore Læreranstalter, og det ønsker jeg ikke. Er der noget Sted, hvor det gælder at udvikle Personligheden, er det sikkert lige for de unge Mennesker, som skulde træde ud i Livet for at opdrage den opvoksende Slægt. Jeg, som er et gammelt Sogneraadmedlem, ved af Erfaring, at naar vi have et Embede ledigt, spørge vi ikke først og fremmest om Eksamenskarakteren, men henvende os til Forstanderen for det Seminarium, hvorfra Ansøgeren er udgaaet, eller en af Lærerne, som vi have Tillid til, og spørge om, hvad er det for en Mand, hvad duer han til, foruden det, at han har taget sin Eksamen med første Karakter, eller anden, eller første Karakter med Udmærkelse; thi det er ikke det vigtigste; Spørgsmaalet er, hvad han duer til som Lærer. Men giver man nu Ministeriet en Censurkommission, som kan blive et farligt Instrument i en reaktionær Ministers Haand, til at paatrykke hele Seminarieundervisningen og Læreruddannelsen et Præg, som bliver ensartet og ensformet, er jeg bange for, at man tager Livet af dem. De private Seminarier ville da blive nødte til at gaa ind under dette, hvis de ikke ville risikere at miste deres Understøttelse. Det vil gaa dem, som Per Gynt, da han kom til Knappmagere, saa skulde han støbes om, han skulde i hans Støbese, der var intet andet at gøre; saaledes ville Seminarierne alle kunne risikere at komme i Censurkommissionens Støbese med Henhyn til Undervisningsmaaden, Grundfætninger o. s. v., noget, som kan blive meget farligt for hele Læreruddannelsen i Fremtiden; derfor er jeg meget betænkelig ved at følge det ærede Flertal og den ærede Minister, og jeg tilraader meget varmt og indtrængende, at vi i dette Punkt følge den ærede Ordfører, følge Mindretallet. Folketinget har i sin Tid kæmpet en alvorlig Kamp for at komme til en Eksamenskommission. Mænd som Tscherning og Grundtvig — det er vel Navne, jeg tør nævne her, som have nogen Betydning — de stode sammen og vare enige om at slaa et Slag for denne Sag, og det lykkedes dem omsider efter megen Kamp — skulde vi da nu forelade det, oven i Købet under Forhold, hvor vi se, at der er megen Reaktion oppe paa mange Omraader? Af de Love, som for Tiden forelægges, ere ikke ret mange prægede af ret meget Frisind, og det kan ikke nægtes, at et Lovforslag som dette er et Tilbagefærdigt fra, hvad vi have hidtil haft indtil